

EL PÚBLICO

DE FEDERICO GARCÍA LORCA

VERSIÓ GABRIEL CALDERÓN

DIRECCIÓ MARTA PAZOS

COMEDIA NACIONAL DE MONTEVIDEO

15/01 — 26/01/25

MONTJUÏC. SALA FABIÀ PUIGSERVER

l'liure

TEMPORADA 24—25

SOBRE L'ESPECTACLE — 3

SINOPSI — 4

EN PARAULES DE LA CREADORA — 5

ENTREVISTA: MARTA PAZOS — 6

LA VERSIÓ DE GABRIEL CALDERÓN — 8

LA COMEDIA NACIONAL, LORCA I XIRGU — 9

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA — 10

LA CRÍTICA HA DIT... — 11

LA PLAÇA — 12

BIOGRAFIES — 13

FITXA ARTÍSTICA — 16

INFORMACIÓ PRÀCTICA — 17

SALA DE PREMSA — 18

La directora gallega Marta Pazos presenta amb la Comedia Nacional de Montevideo una de las tres peces de 'teatre impossible' de Federico García Lorca. Una experiència poètica i vivencial *avant la lettre*.

Va estrenar-se el març del 2024 a Montevideo (Uruguai) y arriba per primera vegada a l'Estat espanyol.

© Carlos Dossena

SINOPSI

El público va ser escrita el 1930 per Federico García Lorca i és la seva peça més avantgardista, experimental i arriscada, també la més personal i confessional. És una obra plena de símbols; poblada de crits honestos que demanen despertar la doble moral del seu temps i el seu art.

Aquesta obra conté la cerca implícita de revolucionar el teatre del futur i obliga a prendre posició sobre el que diem ser i el que som, exercint un poderós paral·lelisme entre l'art i la vida.

MÉS INFO

www.teatrelliure.com/ca/el-publico

EN PARAULES DE LA DIRECTORA

El público és com tirar-se per un tobogan i, en lloc d'acabar posant els peus a la sorra, fer-ho en tots aquells mons que hi ha per sota. T'hi pots trobar una ruïna romana, un mur d'arena, una universitat o el sepulcre de Julieta. És un viatge d'anada. Una abraçada al misteri. Un perdre's per retrobar-se.

No integra en va la 'trilogia impossible' de García Lorca. És potent, onírica, inclassificable. De les més avantguardistes, personals i confessionals de García Lorca, segurament de les obres que plantegen un repte més gran tant als artistes com als espectadors.

Aquesta obra és una *road trip* a l'interior del cap de l'autor, que ens convida a submergir-nos en un mar de sensacions. Escrita en una època que l'autor mateix es debatia entre el teatre més popular que l'havia portat a l'èxit i un teatre nou més compromès, profund, valent i veritable, *El público* el va portar a posicionar-se com a artista i com a persona.

Mentre treballa en el muntatge, tota l'estona em ronda una pregunta: quin àmbit va obrir García Lorca amb *El público*?

El público no és una dramaturgia d'allò que és cognitiu. És com llegir un text esotèric antic. García Lorca parla a l'inconscient. Crec que no està escrita perquè s'entengui, sinó perquè travessi el seu públic i parli a parts seves que ni tan sols coneix.

Si travesses aquesta obra amb el cos, la claredat és meridiana.

García Lorca era un mag. Ara farem màgia.

Marta Pazos

ENTREVISTA A MARTA PAZOS

Fragment de l'entrevista conduïda per Anna Guitart per a *La plaça* a CaixaForum+.

Per què vas triar aquesta plaça?

Era el lloc on venia quan estudiava Belles Arts a Barcelona a mitjans dels 90. Hi ha la biblioteca del MACBA i allà estudiava i investigava molt sobre arts vivies. Per mi, els museus són catedrals. Hi vaig per connectar amb mi, a descobrir, a inspirar-me per altres artistes. És una plaça molt especial per mi, em connecta amb el meu germen artístic. Aquí es va despertar.

És com un viatge en el temps?

Sí, cada vegada que torno a Barcelona vol dir connectar amb la Marta dels 19 o 20 anys. Hi ha una cosa molt bonica de tornar sobre els meus passos i també percebre com ha canviat l'ambient, la ciutat. Però hi ha coses que romanen amb l'essència intacta.

Reps una trucada que et diu: Marta Pazos, *El público*, García Lorca. Què va passar?

És molt fort perquè era gairebé com si l'estigués esperant. Em va trucar el Gabriel Calderón. Jo sabia de l'existència i del prestigi que tenia la Comedia Nacional de Montevideo. A més, Margarida Xirgu havia estat una persona molt important en la trajectòria d'aquesta companyia, que té 76 anys, i que segueix. Mai han deixat d'actuar, és una companyia d'actors.

Sabia que volia fer *El público* perquè havia fet *Viaje a la Luna*, al Lliure. Va ser el meu primer Lorca: entrar a Lorca sense paraules per comprendre'l des d'allò plàstic. També havia fet la *Comedia sin título*. Estava clar que n'havia de fer una tercera i que havia de ser *El público*. Em sentia preparada per poder ficar-me aquí perquè *El público* és un viatge cap allò profund. Forma i contingut van de la mà. Per tant, havia de fer-ho en un lloc segur per a mi. Ens vam trucar per Zoom: jo a Santiago de Compostel·la, al meu estudi, i el Gabriel a Montevideo. L'estava escoltant i...

Ja ho veies?

Esclar! Pensava "uau, això està passant". I llavors ja li vaig dir "sí, ho faré". Va ser un viatge fascinant. A més, el repartiment de la Comedia Nacional és com tocar Stradivarius per a un violinista. És una qualitat! Hi ha una comprensió

i hi ha un compromís.... Coneixen molt Lorca i treballen molt lliurement perquè han treballat amb directors i directores de tot el món. Era el lloc on havia de fer-lo.

Expliques d'una manera molt bonica com serà aquesta obra: serà com tirar-se per un tobogan, però els peus no tocaran el terra, arribaràs fins a una cosa molt més subterrània.

És una cosa que està en el propi text. Lorca proposa un exercici d'anar-t'hi ficant, el determina com una mampara a través de la qual et coles. Però en realitat està parlant d'una altra dimensió: el camí cap a la veritat de l'artista. És una història personal seva. Ens parla també de les nostres pròpies tries i de la nostra intrepidesa per anar cap a altres llocs molt més profunds. Em recorda a David Lynch, *A la recerca del peix daurat*, *Atrapa el peix daurat*. El viatge que proposa Lorca va caient en diferents estrats de la Terra fins a tocar fons al sepulcre de Julieta, i després torna a pujar.

Vaig fer un dibuix pel repartiment perquè sabessin on estàvem a cada part i, en dissenyar l'escenografia, vaig configurar que cadascun dels espais fos diferent, canviés de dimensió, d'escala, de color. És un viatge, és molt lisèrgic. També va ser escrit a finals dels anys 20 fins a inicis dels anys 30, pura avantguarda.

I una reivindicació brutal de la llibertat i de la llibertat sexual, també.

Jo crec que per això també s'ha representat tant i tan poc. És un text molt important i a més no està acabat. M'interessa molt perquè està viu encara. Parla d'una cosa molt abstracta també, extremament poètica i valenta: està parlant de poder triar a qui estimar i el dolor que produeix això.

Amb cada obra et plantejes el color. Fins a quin punt és important per tu?

Per a mi el color és un personatge més. Quan començo a crear penso en un llenç i quin color tindrà. A sobre d'això començo a fer esbossos i després a pintar. Sempre treballo d'allò general a allò particular. Primer la taca grossa i després vaig canviant de pinzell, si fos una metàfora. Deixar que el diàleg dels materials vagi fluint d'una manera molt orgànica i lliure, com ballar totes juntes.

Això també ha estat un procés d'aprenentatge. Al principi volia controlar el procés perquè tenia molta inseguretat. Ara crec el marc d'una manera molt rigorosa perquè pugui esdevenir allò inesperat. Llavors, puc treballar amb total llibertat. No controlar els processos, sinó deixar-te penetrar per allò que veus i allò que no veus. I estar molt atenta, amb el porus molt obert. Crec que, en aquest sentit, Lorca tenia molt d'això: d'estar connectat amb el seu instint i tenir la valentia i la generositat d'escriure sobre el propi procés de l'artista, quin tipus de contrarietats tenim, què ens passa per dins... És molt inspirador.

No sé si es pot dir de quin color és *El público*.

Comença de color perquè Lorca indica que el quarto del director és blau. A partir d'aquí vaig agafant els diferents colors: si hi ha una ruïna romana, investigo sobre les ruïnes romanes. O quan vaig arribar al sepulcre de Julieta, vaig anar al barranc de Víznar a agafar terra del mateix barranc. Vaig anar-hi també amb Hugo Torres, que fa la composició de la música, i ell va estar captant els sons que hi havia al barranc. Jo em vaig emportar la terra i després, amb una pantonera, vaig treure exactament el mateix color. Per a mi és important que, si vull provocar una cosa experiencial en el públic, la manera de construir-la ha de ser experiencial per mi. Necessito estudiar què em provocarà aquest color per després intentar intuir què et provocarà a tu quan ho vegis.

Jo tinc una experiència amb les teves obres, amb el color.

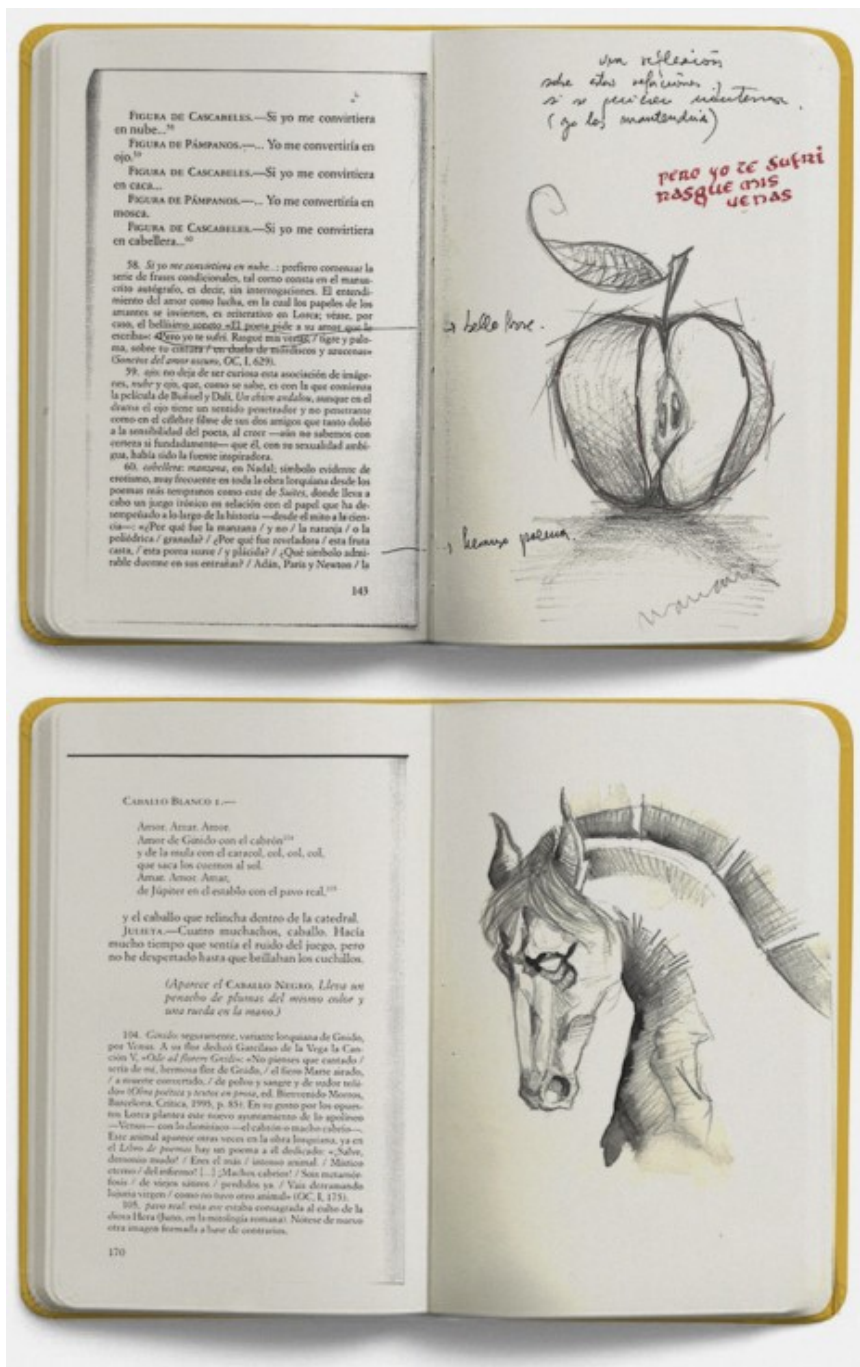
No treballo pel teu gust, treballo per la teva percepció. Treballo molt a partir de les formes connectades amb la geometria sagrada. Cada vegada més, el que faig s'ha anat destil·lant cap a un gest molt més pur i el color s'ha anat revelant. Fins i tot en la meua pròpia persona!

Una vegada vaig llegir d'una periodista que deia "Marta Pazos desterra el negre de la caixa escènica". I vaig pensar "ah, jo faig això? No era conscient que fes això". Llavors vaig dir, "doncs sí veuen que ho faig, ho faré molt conscientment." I va ser quan va fer eclosió.

LA VERSIÓ DE GABRIEL CALDERÓN

El Director General i Artístic de la Comedia Nacional, Gabriel Calderón, ha treballat a l'una amb la directora i artista gallega Marta Pazos per a la creació d'una versió que respecti l'escènica i estructura de l'original, alhora que versioni moments clau i adapti i localitzi el llenguatge al castellà del Río de la Plata.

Per a això, Calderón ha desenvolupat, escrit i dibuixat un quadern sencer amb esbossos de la peça, imatges, poesies del mateix Lorca, amb la funció de dialogar des del text amb el món estètic i visual proposat per la directora.

LA COMEDIA NACIONAL, LORCA I XIRGU

La Comedia Nacional de Montevideo i Lorca van mantenir històricament una relació, a través de la presència i direcció de Margarida Xirgu. Exiliada d'Espanya, Xirgu va dirigir a el repartiment durant gairebé dues dècades. En aquest temps, ella mateixa va dirigir obres de Federico García Lorca. Encara avui es conserva a l'arxiu de vestuari de la Comedia Nacional, vestits portats d'Espanya per Xirgu i dissenys de l'època, inspirats en el treball que realitzava amb Lorca i la companyia La Barraca.

En els últims anys, la Comedia Nacional ha decidit reprendre la seva pròpia tradició d'estrenar un Lorca anualment, alimentant i proposant cap al futur una nova manera, diferent, singular i perifèrica de concebre la poesia Lorquiana.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Un tomb per Montevideo amb la Xirgu

Article de Martí Crespo a Vilaweb

www.vilaweb.cat/noticies/un-tomb-montevideo-margarida-xirgu/

Margarida Xirgu a Llatinoamèrica, un exili dolorosament brillant

Article de Teresa Ferré pel blog del Festival Grec

www.barcelona.cat/grec/ca/bloc/margarida-xirgu-llatinoamerica-un-exili-dolorosament-brillant

Margarida Xirgu, la desterrada

Reportatge del programa *El meu avi* a 3Cat

www.3cat.cat/3cat/margarida-xirgu-la-desterrada/video/5475979/

El público, muntatge d'Àlex Rigola

TNC, Temporada 15/16

www.tnc.cat/ca/el-publico

El público, muntatge de Lluís Pasqual

CDN, Temporada 86/87

<https://politicaprosa.com/lluis-pasqual-i-els-morts-tancats-pel-public/>

LA CRÍTICA N'HA DIT...

“I, allò fonamental, la posada és prou poderosa com per a acaparar l'atenció de l'espectador. [...] El desplegament visual és irresistible, d'una fastuositat pròpia d'un ballet o una òpera. [...] És igual de brillant la proposta sonora del compositor espanyol Hugo Torres, desbordant de creativitat i lírica en efectes que distorsionen i canvien les regles de joc en el pla de l'expressió vocal”.

Javier Alfonso – Setmanari Búsqueda

“La posada de Pazos és visualment fascinant. [...] La proposta plàstica sembla brollar del mateix inconscient que va produir les imatges poètiques que nien en el text. [...] Estem davant una proposta escènica que fascina des d'allò plàstic, i que commou més enllà de la comprensió racional de la trama.”

Leonardo Flaminia – Setmanari Voces

“És clar que l'obra transita per diversos àmbits tant espacials com psicològics i simbòlics. Això requereix que l'espectador es prepari per a una experiència complexa: d'una banda, deixar-se portar per l'energia de l'instintiu i l'inconscient que es mou sobre les espatlles de la bella poètica escènica de la directora Marta Pazos. D'altra banda, submergir-se en el gratificant treball de reconstruir les peces fractals del relat per a aconseguir ressaltar la gestualitat de l'anècdota armada i completa.”

Bernardo Borkenztain – Revista Dossier

LA PLAÇA

Una plaça és un espai de trobada i acollida que convida a seure, a xerrar i a deixar fluir les idees en un entorn relaxat.

El Teatre Lliure ha convidat diversos artistes de la temporada a triar la seva plaça preferida per tenir un lloc i un temps de conversa sobre el seu treball, la seva trajectòria i la seva mirada sobre la creació i les arts escèniques.

El resultat és un espai d'entrevistes en profunditat conduïdes per Anna Guitart, Andrea Gumes i Queco Novell que porta per títol *La plaça*.

Cada episodi té una durada de 30 minuts i es podran veure gratuïtament a la plataforma CaixaForum+, coproductors del projecte, coincidint amb l'estrena de cada un dels espectacles.

- Clara Peya i Ariadna Peya, *Caramel* (per Andrea Gumes)
- Marta Pazos, *El público* (per Anna Guitart)
- Sergio Peris-Mencheta, *14.4*
- Clàudia Cedó i Marc Buxaderas, *Fantàstic Ramon*
- Tiago Rodrigues, *Cor dels amants*
- La Calòrica, *La brama del cérvol*

MÉS INFO

<https://caixaforumplus.org/s/teatre-lliure-caixaforumplus>

BIOGRAFIA

COMPANYIA

Comedia Nacional de Montevideo

La Comedia Nacional és l'elenc de teatre estable de la ciutat de Montevideo, Uruguai. Fundada el 1947, amb 75 anys d'història, és l'única d'aquestes característiques a Iberoamèrica. Des de la seva fundació, la Comedia Nacional de Montevideo combina el muntatge dels clàssics tant del teatre universal com local, amb l'aposta de nous dramaturgs. Al llarg de la seva història s'ha consolidat sobre la diversitat de textos, directors i estils. L'empremta de Margarita Xirgu que dirigeix el 1949 *La Celestina* i prossegueix durant dues dècades muntant peces de Lope de Vega, García Lorca, Camus o Giraudeau ha deixat la seva petjada tant en la memòria com en la praxi d'aquest elenc estable. Actualment la Comedia Nacional està integrada per 30 actors i actrius i 6 becaris, que treballen a partir del teatre al costat d'artistes de diferents disciplines per a generar experiències de qualitat, potenciar artistes emergents i acostar al públic nacional i internacional a l'art teatral, entès com a expressió reflexiva, provocadora, contemporània, generadora de valor i sensibilitat. Estrena entre nou i dotze espectacles per temporada, que es representen tant a les seves sales seu de Montevideo (Teatro Solís i Sala Verdi) com en altres espais descentralitzats de la ciutat i de l'interior de l'Uruguai.

MÉS INFO

<https://comedianacional.montevideo.gub.uy/>

© Leo Maine

BIOGRAFIA

VERSIÓ

Gabriel Calderón

Dramaturg, director de teatre i actor. Ha escrit més de 20 obres de teatre i ha estat reconegut amb diferents premis, entre els que destaca el Premi Nacional de Literatura el 2011 per *Mi pequeño mundo porno* i el 2016 per *Ex: Tal vez la vida sea ridícula*. El 2004 va ser becat per la Fundació Carolina per realitzar a Espanya el Curs de professionals en dramaturgia i direcció de teatre i el 2009 va formar part de la International Summer Residency for Emerging Playwrights del Royal Court Theatre de Londres. Va ser membre del Lincoln Center Theater Directors Lab i artista resident del Théâtre des Quartiers d'Ivry a París, França. Les seves obres s'han representat a Argentina, Brasil, Espanya, França, Estats Units, Mèxic, Panamà, Costa Rica, Equador, Bolívia i Perú. Els seus textos han estat traduïts al francès, alemany, anglès, grec i portuguès. Amb els seus espectacles ha participat en reiterades ocasions en festivals internacionals de teatre d'Amèrica i Europa. Ha fet conferències, classes i seminaris a Argentina (Seminari Iberoamericà de dramaturgia creativa coordinat per Mauricio Kartun/ELTI- Trobada Llatinoamericana de Teatro/Biblioteca Velez Arfield), Brasil (Sao Paulo-Nucleo de Dramaturgia do British Council SP/Universidad de Santa Catalina), Xile (Universidad de Chile/Universidad Finis Terrae/Universidad Católica), Cuba (Casa de las Américas/Festival Mayo Teatral), Mèxic (Guadalajara Festival de Lecturas/DF Transdrama), França (Nouvelle Sorbonne Paris 3/Casa de Amerique Latine/Theatre Quartier d'Ivry/Université Paul Valery), Israel-Palestina (Jerusalem-Teatro Nacional Palestino) o Suïssa (Lausanne-HETSR La Manufacture/Haute Ecole de Théâtre de Suisse Romande). Ha Espanya ha participat en reiterades ocasions a l'Obrador d'estiu de la Beckett. El 2018 va dirigir al TNC *Que rebentín les actors*. Ha participat diverses vegades dels festivals TA, FIT de Cádiz i a D'Feria del País Basc. Actualment treballa activament al Teatre Nacional de Mòdena amb la Fondazione Teatro de Emilia Romagna i a l'escola Yolanda Gazzo de Mòdena.

© Vanessa Rábade

BIOGRAFIA

DIRECCIÓ

Marta Pazos

Directora d'escena de teatre i òpera, escenògrafa, dramaturga i artista visual, és una de les artistes més influents de l'avantguarda escènica espanyola actual. Llicenciada en Belles Arts per la Universitat de Barcelona en l'especialitat de pintura, la seva obra destaca per la seva dimensió plàstica i emancipació estètica. En els seus muntatges el color apareix de manera radical per impactar en la retina del públic i transformar la seva percepció. Des de l'any 2000 dirigeix teatre i òpera per entitats com el Gran Teatre del Liceu, Centro Dramático Nacional, Teatro Real, Teatro Español, Teatre Lliure, Teatro de La Abadía o Centro Dramático Galego. Posa en peu amb gran èxit textos de Lorca, Shakespeare, Valle-Inclán, Ionesco i també de dramaturgs i dramaturgues contemporanis llatinoamericans, espanyols i portuguesos. Va ser fundadora i directora artística de les companyies Belmondo (2000–2005) i Voadora (2007–2022). La seva obra visual s'ha presentat a la Prague Quadrennial PQ23 (National Gallery), ARCO Madrid 2004, Centro Galego de Arte Contemporánea o al Museo do Gaiás. Ha rebut el Premi d'Honor al mèrit en les arts escèniques de la MIT Ribadavia, el Premio de Honor Dorotea Bárcenas 2018 y quatre Premis de Teatro María Casares com a directora d'escena i escenògrafa. Ha realitzat conferències, classes magistrals i seminaris en prestigiosos àmbits americans, africans i europeus.

lliure

FITXA ARTÍSTICA

DE

Federico García Lorca

VERSIÓ

Gabriel Calderón

DIRECCIÓ

Marta Pazos

INTÈRPRETS

Eugenia Bideau *nen, dama*

Roxana Blanco *prestidigitador*

Fernando Dianesi *home 2, lladre*

Joel Fazzi *figura de picarols, vestit d'Arlequí, estudiant*

Mauricio González *centurió, cavall negre*

Sofía Lara *Julieta, cavall blanc, estudiant*

Sofía Mañana *dama*

Dulce Elina Marighetti *cavall blanc, estudiant*

Rosario Martínez *emperador, cavall blanc, dama*

Pablo Musetti *home 3, lladre*

Leandro Íbero Núñez *figura de pàmpols, vestit de ballarina, estudiant*

Jimena Pérez *director Arlequí, senyora, pastor babau*

Mané Pérez *cavall blanc 1, dama*

Gustavo Saffores *director*

Fernando Vannet *home 1, nu roig*

Florencia Zabaleta *Elena, cavall blanc, infermera*

ESCENOGRAFIA

Marta Pazos

VESTUARI I CARACTERITZACIÓ

Agustín Petronio

IL·LUMINACIÓ

Nuno Meira

SO I MÚSICA ORIGINAL

Hugo Torres

COREOGRAFIA

Martín Inthamoussu

TEMPORADA 24—25

AJUDANTA D'ESCENOGRAFIA

Lucía Tayler i Clàudia Vilà

DOCUMENTALISTA

Paloma Lugilde

COORDINACIÓ TÈCNICA

Jimena Ríos

REGIDORS

Diego Aguirregaray i Cristina Elizarzú

PERRUQUERIA

Heber Vera

MAQUILLATGE

Mavi Amigo

CAP DE VESTUARI

Mariela Villasante

PRODUCCIÓ EXECUTIVA

Felipe Villarmarzo

CAP DE COMUNICACIÓ COMEDIA NACIONAL

Matías Pizzolanti

DIRECCIÓ GENERAL I ARTÍSTICA COMEDIA NACIONAL

Gabriel Calderón

ELABORACIÓ DELS TELONS

Taller Zaingó

PINTURA Teló SOTA LA SORRA

Paula Fraile

CONSTRUCCIÓ D'ESCENOGRAFIA

Santiago 'Tato' Rebollo

CONFECCIÓ DE VESTUARI

Lucía Silva

I ELS EQUIPS DEL

Teatre Lliure

PRODUCCIÓ

Comedia Nacional

AMB LA COL·LABORACIÓ DEL

Teatre Lliure

INFORMACIÓ PRÀCTICA

DATES

15/01 — 26/01/25

HORARI

De dimarts a dissabte a les 19.00 h

El diumenge a les 18.00 h

DURADA

1 h 40'

ESPAI

Montjuïc. Sala Fabià Puigserver

IDIOMA

En castellà

PREU

De 12 a 32 €

ACCESSIBILITAT

Assistència auditiva a través del mòbil

SERVEI DE CANGUR

amb Més que cures

Dissabte i diumenge

des de 30' abans de la funció

Infants de 3 a 12 anys

Reserva obligatòria

COL·LOQUI

16/01 postfunció moderat per Andrea

Gumes

EDAT RECOMANADA

A partir de 16 anys

SALA DE PREMSA

Per descarregar tots els materials informatius i tenir accés a material de referència (dossiers, notes de premsa, material audiovisual, etc.)

www.teatrelliure.com/ca/sala-premsa-el-publico

CONTACTE PREMSA

Mar Solà

675 449 886

premsa@teatrelliure.com

entitat concertada amb

amb la col·laboració de

mitjans patrocinadors

membre de

mitjans col·laboradors

amb el suport de

entitats col·laboradores

convenis de col·laboració amb

Institut del Teatre

UNIVERSITAT DE BARCELONA

FUNDACIÓ CARULLA